

NOGMAALS: PERICULUM IN MORA

Na de brief van de directie van „Het Parool”, in het vorige nummer afgedrukt, bereikte ons eveneens een schrijven van de Chef van Exploitatie van het „Algemeen Handelsblad” van de volgende inhoud:

In het laatste nummer van het maandblad „Ariadne” is een artikel uit Uw blad overgenomen, waarin wordt geklaagd dat de dagbladen, waaronder ook de grote, maar steeds advertenties blijven opnemen van tandtechnici, waarin zelfs trekken onder narcose wordt aangeprezen en soortgelijke dingen meer.

Wij vestigen er Uw aandacht op, dat ons blad al sinds zeer lang soortgelijke annonces niet plaatst, alleen wel advertenties van inrichtingen waarin reparaties aan gebitten worden aangeboden, hetgeen dergelijke inrichtingen wettelijk is toegestaan. Wij overwegen echter om ook deze te weigeren.

Ons valt dit artikel temeer op, omdat wij ons destijds met het bestuur van de Maatschappij voor Tandheekunde in verbinding hebben gesteld op welke wijze het mogelijk zou zijn aan publiciteit van deze inrichtingen paal en perk te stellen. Wij hebben zelfs op antwoord moeten aandringen, hoewel wij hadden verwacht, dat het bestuur dezer Maatschappij voor ons plan zeer enthousiast zou zijn. Niets echter daarvan. Wij kregen alleen een bedankje voor onze vriendelijkheid om dergelijke annonces niet op te nemen. Wij hebben de Maatschappij zelfs in overweging gegeven zich te wenden tot de Nederlandse Dagblad Pers om gedaan te krijgen dat via de Keuringsraad een contrôle op publicaties van deze instellingen mogelijk zou worden. Er is echter niets gebeurd voor zover ons bekend.

Het moet echter niet alleen beperkt blijven tot het verbieden van dergelijke advertenties in de dagbladen, want dan blijven de mogelijkheden te over voor dusdanige inrichtingen. Wij noemen alleen maar als voorbeeld de Nederlandse Posterijen, die gaarne tegen gereduceerd tarief huis aan huis soortgelijke reclames bezorgen.

Wij menen goed te doen hierop Uw aandacht te vestigen.”

Aangezien in deze brief wordt gesteld, dat de Maatschappij kennelijk in gebreke is gebleven om gevolg te geven aan de ontvangen raad, hebben wij ons gewend tot de voorzitter, coll. S t o r k. Hiervoor was te meer reden aangezien op de in September l.l. te Vught gehouden Mij-vergadering bij de rondvraag naar de mogelijkheden van wering der gewraakte advertenties werd geïnformeerd. Van bestuurszijde werd hierop geantwoord met mededeling van de afwijzende houding der Dagbladpers.

Aan diens antwoord ontlene wij het volgende:

„Dr. Philips schrijft met allerlei instanties contact te hebben gezocht zonder enig resultaat en hij zegt o.m. dat van enige ontwikkeling in de actie ten aanzien van de gewraakte advertenties hem niets meer is gebleken. Deze opmerking is ontstellend, wanneer men weet wat er in werkelijkheid van onze zijde gedaan is.

Naar aanleiding van een suggestie van de Hoofdinspectie Volksgezondheid hebben wij destijds contact opgenomen met de meer genoemde Keuringsraad voor de aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen.

Coll. Spoorberg en ik hebben een onderhoud gehad met de voorzitter en secretaresse van deze Raad, waarbij bleek dat de Raad bereid was te overwegen de annonces van hen, die reeds een veroordeling van de Justitie achter de rug hadden, voor weigering voor te dragen. De moeilijkheid was echter om een overzicht te krijgen van alle veroordelingen, die op dit gebied in den lande hadden plaats gehad. De Raad was echter van mening, dat allereerst onzerzijds bereikt moest worden, dat de „tandheelkundige instituten” van onbevoegden niet meer gedekt werden door tandartsen en tandheelkundigen.

Ongeveer terzelfdertijd werd contact opgenomen met het bestuur van de vereniging „Nederlandse Dagbladers 1945”, de organisatie van directeuren van dagbladen in Nederland.

Na enige voorbereidende besprekingen met de secretaris van genoemd bestuur, had er een onderhoud plaats van de collega's Sanders, Spoorberg en mij als vertegenwoordigers der tandheelkunde, met het voltallig bestuur van bovengenoemde vereniging. Ons voorstel was: de dagbladen nemen geen annonces meer op van „instituten”, welke exploitanten reeds eenmaal veroordeeld zijn. Het resultaat van dit onderhoud is vastgelegd in een brief van de adj. secretaris der vereniging „De Nederlandse Dagbladers 1945” van 19 Februari 1948, luidende:

„Namens het Bestuur bericht ik U, dat het na ampele discussie tot het besluit is gekomen, dat geen termen aanwezig zijn om te voldoen aan het verzoek van de Ned. Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, strekkende tot wering van advertenties van reeds eenmaal veroordeelde tandheelkundigen.”

„Het Bestuur heeft zich tot deze beslissing vooral laten leiden door de overweging, dat de wettelijke regelingen en sancties op dit punt vooralsnog ten enen male onvoldoende zijn om behoorlijke verhoudingen en toestanden te waarborgen, in het licht van welke wettelijke tekortkomingen niet wel te aanvaarden is, dat van de dagbladers medewerking wordt gevraagd, welke er toe zou moeten strekken, dat daardoor feitelijke sancties worden gesteld, welke de wet en de rechtspraak onmachtig zijn te effectueren. Dit toch is een opdracht, welke functioneel niet aan de dagbladers toekomt en welke zij zich zelfs niet mag aanmatigen, wil zij haar maatschappelijke taak kunnen vervullen.”

„Het vorenstaande houdt uiteraard de consequentie in, dat, wanneer in wettelijk opzicht een meer bevredigende regeling is verkregen, het Bestuur zich gaarne aanbevolen houdt voor nieuwe besprekingen.”

„Het spijt het Bestuur, dat het U voorlopig moet teleurstellen, doch het neemt aan, dat U na de uitvoerige besprekingen en de hierboven

gegeven uiteenzetting de beweegredenen van het Bestuur kunt inzien en billijken."

Onomstotelijk blijkt uit dit schrijven dat de Nederlandse Dagbladpers niet tot medewerking bereid is.

Ten slotte nog de mededeling van het „Algemeen Handelsblad" dat het zonder succes een paar malen contact had gezocht met de Mij. Dit is niet juist, ten bewijze waarvan ik hierbij insluit een afschrift van een brief van 2 December 1947 aan de Afdeling Exploitatie van genoemd dagblad, waarin o.a. het volgende wordt gezegd:

„De vele misleidende annonces in de pers hebben steeds onze volle aandacht, en wij hebben getracht ook de aandacht van de overheid daarvoor te vragen. Daarbij bleek, dat met name de hoofd-inspectie van de Volksgezondheid ons verwees naar de Keuringsraad voor de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen. Er is inmiddels aanraking gezocht met deze Raad en wij hebben de hoop, dat dit ertoe zal leiden dat langs deze weg annonces op tandheelkundig gebied door deskundigen zullen worden beoordeeld."

„Inderdaad, zo gaat coll. Stork dan verder, zijn ook wij van mening, dat er van praktische maatregelen van de Hoofdingspectie der Volksgezondheid weinig of niets merkbaar is.

Ten aanzien van de Keuringsraad moge ik ten slotte nog opmerken, dat de Vereniging tot Bestrijding der Kwakzalverij een request heeft gericht aan de Minister van Sociale Zaken, waarin verzocht wordt dit college tot een regeringsorgaan te maken.

Wij juichen dit verzoek zeer toe en zullen de Minister onze adhaesie met het adres betuigen."

Tot zover de mededeling van de zijde der Maatschappij.

Men zal ons moeilijk euvel kunnen duiden dat wij na lezing van al het vorenstaande helemaal niet meer weten hoe wij het hebben. Naar de indruk, die wij eruit ontvangen, schijnt het contact tussen het bestuur van de Ver. de Ned. Dagbladpers en de leden nogal los te zijn, althans niet van die aard dat deze laatste op de hoogte worden gebracht of gehouden van aangelegenheden, die bij enige van hen — en toch zeker niet de onbelangrijkste of onaanzienlijkste — tot principiële stellingname hebben geleid, zonder zich af te vragen of de overheid dit wel verlangt. Dat het bestuur van de Nederlandse Dagbladpers zich ten deze duchtig verschanst heeft in de juridische kazematten van het ontbreken van wettelijke voorschriften, is blijkbaar de leden, die in onwetendheid omtrent het ter zake gepleegde overleg de Maatschappij ten onrechte van laksheid betichten, niet ter kennis gebracht. In elk geval slaan de briefschrijvende dagblad-directies de ethische geaardheid van hun bestuur hoger aan dan met de werkelijkheid overeenkomt. Dit is echter een zaak, die buitenstaanders verder niet kan bezig houden.

Wel van belang is dat van de naar voren gebrachte Keuringsraad

voor aanprijzing van geneesmiddelen en geneeswijzen, als critisch schiftend orgaan van de Nederlandse Dagbladpers, niet te verwachten is, dat dit bij het weren van aanstoot gevende annonces verder zal gaan dan door het bestuur als standpunt is ingenomen.

Maar het Ministerie van Sociale Zaken dan, zal men vragen. Het is een ijdele zaak zijn hoop te vestigen op de beschermende hand van de overheid. De machtige Afdeling Volksgezondheid, waarvoor van artsenzijde een zelfstandig departement wordt opgeëist, weet ter be-teugeling van de beschamende, leugenachtige aanprijzingen, waarin nota bene met name genoemde vormen van narcose de cliëntele ter keuze worden voorgelegd, blijkens de brief van coll. Stork niet anders aan te bieden dan een verwijsbriefje, in de vorm van een suggestie om het eens te proberen bij de (particuliere) keuringsraad voornoemd!

Het bemiddelende voorstel van de Maatschappij in het onderhoud met het bestuur van de Nederlandse Dagbladpers, om althans de advertenties te weigeren van eenmaal veroordeelde onbevoegden, had het kwaad niet kunnen keren. Enerzijds kon dit terecht afstuiten op de grote moeilijkheid dit te controleren, daarnaast werd het zwaartepunt verlegd van de advertenties naar de anonieme aanbieders, die door middel van stromannen elke contrôle onmogelijk kunnen maken. De grieven der tandartsen zijn in de eerste plaats tegen de kwetsende reclame gericht, waaraan zij een einde gemaakt willen zien. De auteurs der advertenties kunnen ons onverschillig laten aangezien deze slechts de broodheren zijn van bevoegde werknemers, waaraan na de beschrijving in het Januari-nummer geen woord meer behoeft te worden verspild. Zij vragen slechts de parate, nimmer aflatende belangstelling van de medische Tuchtcolleges en van hen die ambtshalve geroepen zijn of zich geroepen gevoelen om ter wille van het algemeen belang als klager deze lieden aan te brengen.

Terecht wordt in de brief van het Algemeen Handelsblad gewezen op de andere mogelijkheden van reclame, buiten de advertenties in dag- of weekbladen. De vindingrijkheid op dit gebied zal het onmogelijk maken om deze te fnuiken. Alleen mag wel worden verlangd en verwacht dat geen overheidsdiensten als bemiddelaars bereid gevonden worden om, gelijk de Posterijen, in ongelimiteerde omvang dit soort reclames en dan nog wel in elke denkbare vorm te brengen binnen de aandachtssfeer van grote lagen der bevolking.

Mocht echter, om dit ongedaan te maken, P.T.T. voor advies aangewezen zijn op de Inspectie der Volksgezondheid, dan hebben wij weinig hoop dat ook aan deze misstand iets zal worden veranderd.

Red.

BESLISSING VAN EEN AFDELINGSRAAD DER MIJ*)

De Afdelingsraad voor Noord-Brabant, Limburg en Zeeland, van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der tandheelkunde;

Gezien een klacht door P., tandarts te H., tegen X., tandarts te IJ., lid der Afdeling Limburg van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der tandheelkunde, bij het Secretariaat der Maatschappij op 23 Juni 1948 ingediend terzake van het feit, dat beklaagde in het Limburgs Dagblad van 8 Juni 1948 een advertentie heeft doen plaatsen van de navolgende inhoud:

Tandarts X. K. te IJ.
Allernieuwste Nylon-plastic kunstgebitten vederlicht.
Reparaties in één dag klaar.

op grond van welke gedraging hij geacht moet worden te hebben gehandeld in strijd met de codex voor beroepsethiek van de leden van de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde;

Gehoord de persoon van de beklaagde en gelet op het proces-verbaal van hetgeen ter zitting heeft plaats gevonden;

Overwegende, dat de beklaagde heeft erkend, dat hij bovenvermelde advertentie heeft doen plaatsen;

Overwegende echter, dat de beklaagde tot zijn verdediging heeft aangevoerd, dat hij hierbij niet de bedoeling heeft gehad om reclame te maken voor zijn practijk, doch dat hij dit middel uitsluitend heeft gebezigd met het oogmerk openlijk blijk te geven van zijn afkeuring tegen de praktijken van de Limburgse Tandverzorging, een inrichting op het gebied der tandheelkunde, die kunstgebitten vervaardigt en voor haar producten veelvuldig — o.m. door middel van advertenties — acquisitie pleegt;

Overwegende, dat, ook al moge deze bedoeling bij beklaagde inderdaad hebben voorgezet, waarvan de Raad intussen niet overtuigd is kunnen worden, dit niet wegneemt, dat een tandarts zich verre dient te houden van reclame, en wel in het bijzonder van die reclame, die door haar inhoud en vorm op het ondeskundig publiek een sterk suggestieve werking uitoefent, gelijk in casu stellig het geval moet zijn geweest, nu beklaagde zelf ter zitting verklaard heeft, dat verschillende personen naar aanleiding van de geplaatste advertentie tot hem zijn gekomen;

Overwegende, dat de Raad nochtans beklaagde kan volgen in zijn betoog, dat hij tegen de met medewerking van een tandarts toegepaste praktijken van de Limburgse Tandverzorging ernstige grieven heeft;

Overwegende echter, dat de beklaagde die grieven had moeten ter kennis brengen te bevoegder plaatse, in casu bij de Afdeling, waarvan hij lid is;

Overwegende, dat de beklaagde nu wel heeft beweerd, dat het Afdelingsbestuur niets doet, maar dat dit verweer geen steek houdt, omdat beklaagde zelf ter zitting heeft verklaard, dat hij zelden een Afdelingsvergadering heeft bezocht;

Overwegende, dat beklaagde, hoe dit ook zij, gezien zijn stand en ontwikkeling, in elk geval moest begrijpen, dat ook de door hem geplaatste advertentie het normale effect van elke advertentie moest veroorzaken en dat hij aldus door het plaatsen dier advertentie een ongeoorloofd middel heeft gebezigd, met behulp waarvan hij — al dan niet gewild — in een gunstiger economische positie dan zijn niet adverterende collega's is gekomen;

*) Ter publicatie ontvangen (Red.).

Overwegende, dat beklagde zich aan de verantwoordelijkheid voor deze gevolgen niet kan onttrekken door aan de geplaatste advertentie een strekking toe te kennen, die onaanvaardbaar is en die het publiek in elk geval niet gekend kan hebben;

Overwegende, dat de Raad dan ook van oordeel is, dat beklagde, door het plaatsen van bovenvermelde advertentie, heeft gehandeld in strijd met de beroepswaardigheid en aldus op hem van toepassing behoren te worden verklaard artikel 22 van de Statuten van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der tandheelkunde en de artikelen 51 en 52 van het Huishoudelijk reglement der Maatschappij;

Overwegende, dat de Raad het geïncrimineerde feit hoogst ernstig acht, doch anderzijds als verzachtende omstandigheid in aanmerking wil nemen het feit, dat beklagde ter zitting verklaard heeft, dat hij het gebeurde betreurt en stellig niet meer in herhaling zal treden;

Overwegende, dat de Raad aan deze verklaring veel waarde hecht, omdat beklagde inderdaad na 8 Juni 1948 geen advertenties meer heeft geplaatst;

Overwegende, dat, wat de toe te passen tuchtmiddelen betreft, deze een tweeledig karakter dienen te dragen, n.l. beklagde moeten afbrengen en afhouden van zijn hierbovenvermelde gedragingen en anderzijds voor andere collegæ ene waarschuwing moeten zijn voor de gevolgen, die handelingen als door beklagde verricht zullen medebrengen;

Overwegende, dat, zo gezien, de Raad een berisping en een onvoorwaardelijke geldboete van f 200,— de juiste maatregel acht;

RECHTDOENDE:

Verstaat, dat tandarts X. zich heeft schuldig gemaakt aan een handeling, die in strijd met de beroepswaardigheid is;

Past hem deswege toe de maatregel van berisping en legt hem een geldboete op van f 200,—;

Beveelt de bekendmaking van deze beslissing met het oog op haar belang door plaatsing in het mededelingenblad van de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde; *)

Aldus gewezen d.d. 16 October 1948 door de heren J. H. Meijer, Voorzitter, T. J. Smit en W. J. Touw, leden in tegenwoordigheid van Mr. C. C. J. B a i j e n s, Secretaris.